

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen
Helsedepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Deres ref.:
Vår ref.: pcl
Dato: 18.02.2009

Vedr. Samhandlingsreformen - styrking av kommunehelsetjenesten

Norsk Manuellterapeutforening viser til innspill 8.9.2008 vedr. Samhandlingsreformen. Vi viser videre til VG 16. februar 2009 der det kommer fram at statsråden som ledd i Samhandlingsreformen ønsker å foreta endringer i finansieringssystemene fordi

I dag innebærer det en kostnad å gjøre det riktige, som er å forebygge og gripe tidlig inn overfor pasienter før de utvikler alvorlige lidelser. Det må lønne seg å gjøre det riktige.

Ifølge avisen vurderer statsråden også å øke antall fastleger i primærhelsetjenesten fra dagens ca 4.400 til rundt 6.600 for at pasientene skal få tidligere hjelp og mer tid til legen.

Sammendrag

- Muskel- og skjelettlidelser, som er manuellterapeutenes kompetanseområde, er en de hyppigste årsakene til å oppsøke lege. Manuellterapeutene i primærhelsetjenesten har fra 1.1.2006 rettigheter som ligner fastlegenes på muskel- og skjelettområdet.
- Informasjon om og en utbygging av manuellterapi-tjenesten vil bidra til at muskel- og skjelettpasienter kommer raskere til relevant behandling og til at fastlegene blir avlastet.
- NMF ber regjeringen styrke manuellterapi-tjenesten.

Raskere til relevant behandling

Norsk Manuellterapeutforening støtter tanken om at primærhelsetjenesten styrkes slik at den settes i stand til å forebygge og gripe tidlig inn for å hindre at alvorlige lidelser utvikler seg. Dette er den bærende ideen i pasientrettighetsreformen som Stortinget vedtok høsten 2005.¹

Gjennom reformen som ble iverksatt 1.1.2006, fikk manuellterapeuter rettigheter som ligner legenes på muskel- og skjelettområdet. Dette gir pasienter raskere adgang til relevant behandling. Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at manuellterapeuter har en masterutdanning på universitetsnivå som bl.a. gir kompetanse i diagnostikk, sykmeldingsarbeid, henvisning til spesialisthelsetjenesten mv. Etter tre års erfaringer fra prøveprosjekt i tre fylker og tre år som landsomfattende og permanent ordning, er det ikke rapportert om noen problemer med hensyn til de utvidete rettighetene.

Manuellterapeuter avlastet fastlegene

En annen hovedtanke med reformen var at manuellterapeuter og kiropraktorer skulle avlaste legene i primærhelsetjenesten. Stortingsrepresentantene Asmund Kristoffersen (Ap), Gunhild

¹ Jf. Ot. prp. 28 (2005-2006) Regulering av behandling hos kiropraktorer og manuellterapeuter

Øyangen (Ap) og Eirin Faldet (Ap), som i 1999 foreslo å prøve ut ordningen i pasientrettighetsreformen, begrunnet bl.a. forslaget slik:

Det er med henvisning til stor legemangel, spesielt i primærhelsetjenesten, sterke grunner til å unngå å bruke legearbeidskraft til å skrive henvisning til kiropraktor [og manuellterapeut, vår anm.], noe som også fører til ekstrautgifter for pasienten i form av egenandel og ekstra utgifter for folketrygden pga. refusjonsuttak til legehonoraret.

Muskel- og skjelettlidelser er en av de hyppigste årsakene til å oppsøke lege (Rokstad, 1997). Nesten halvparten av sykefraværet og om lag en tredjedel av uførepensjoneringene skyldes muskel- og skjelett (Ihlebak et al 2003). Dette er konsultasjoner manuellterapeuter i svært mange tilfeller kan ta seg av.

Vi går ut fra at statsråden bygger på rapporten «Utviklingsstrategi for legetjenestene i kommunene»² når han anslår at det er behov for 2.200 legeårsverk i primærhelsetjenesten. Arbeidsgruppen som utarbeidet rapporten hadde som mandat å «kartlegge, beskrive og vurdere utvikling og status i dagens allmennlegetjeneste hva angår (...) samhandling med øvrige kommunale tjenester». Til tross for at manuellterapeutitjenesten er en kommunal tjeneste som avlaster fastlegene, nevner ikke rapporten manuellterapeutitjenesten med et ord. Dette er en klar mangel med rapporten.

Norsk Manuellterapeutforening ber statsråden ta manuellterapeutitjenesten med i vurderingen når dimensjoneringen av legetjenesten i kommunene skal fastsettes.

Reformen må ikke usynliggjøres og pasientene må vite hvem som er manuellterapeut i reformens forstand

Det er en stor utfordring at pasientrettighetsreformen ikke er tilstrekkelig kjent, verken hos publikum eller samarbeidende helsepersonell. Det er også et problem at helsemyndighetene informerer uriktig om pasientenes mulighet til direkte adgang til manuellterapi³, og at pasientene ikke sikkert kan vite hvem som faktisk er manuellterapeut i pasientrettighetsreformens forstand.⁴

Vi viser til vårt innspill av 8.9.2008 om dette, og gjentar nødvendigheten av og behovet for korrekt informasjon og en klargjøring av hvem som er manuellterapeuter i reformens forstand. Selv en begrenset informasjonsinnsats fra det offentlige på dette område vil gi betydelige økonomiske innsparinger.

Manglende kunnskap om reformen og usikkerhet om hvem som er manuellterapeut har bl.a. ført til at henvisninger til spesialisthelsetjeneste – også i akutttilfeller – og sykmeldinger, er blitt avvist. Dette er alvorlig for pasientsikkerheten, og skyldes en systemsvikt.

Ny finansieringsordning – konsekvenser for manuellterapeutitjenesten

Stortinget vedtok i forbindelse med statsbudsjett 2009 at de kommunale driftstilskuddenes andel av manuell- og fysioterapeutenes samlede omsetning skal økes til minst 40 prosent, samtidig som refusjonstakstene nedjusteres.

Forutsatt at myndighetene ikke fyller opp delvise avtaler, vil finansieringsordningen føre til at manuellterapeuter med deltidsavtaler utfører færre pasientbehandlinger i den kommunale helsetjenesten. Dette vil føre til at deler av manuellterapeutitjenesten blir helprivatisert.

² Helsedirektoratet, 2008

³ Se for eksempel brev av 18.12.2008 til HOD

⁴ Se bl.a. brev av 14.1.2009 fra NMF til HOD

Omlag halvparten av manuellterapeutene har reduserte driftstilskudd selv om de arbeider full tid. For å opprettholde det offentlige manuellterapi tilbudet må manuellterapeuter med reduserte driftsavtaler få fulle driftshjemler. En reduksjon i det offentlige manuellterapi tilbudet vil svekke implementeringen av pasientrettighetsreformen.

Norsk Manuellterapeutforening ber om at regjeringen sørger for en styrking av manuellterapi tjenesten. Som et første skritt bør manuellterapeuter som har delvise driftstilskudd få driftsavtaler som samsvarer med faktisk praksisomfang.

Vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Chr. Lehne', with a long horizontal stroke extending to the right.

NORSK MANUELLTERAPEUTFORENING
Peter Chr. Lehne